

Konu : İkincil İşlem Görmüş Ürünler hk.

Tarih: 12/06/2017

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Gümrükler Genel Müdürlüğü'ne

İlgi: 2017/11 sayılı Genelge

İlgide kayıtlı genelge ile Dahilde İşleme Rejimi şartlı muafiyet sisteminde elde edilen ikincil işlem görmüş ürünlerin serbest dolaşıma girişinde Gümrük Kanunu'nun "Eşyanın Gümrük Kıymeti" başlıklı Üçüncü Bölüm hükümleri çerçevesinde eşyanın gümrük kıymetinin tespit edilmesi gerektiği,

DIİB/izni üzerindeki miktar ve birim fiyatın gerçeği yansıtmadığı yönünde şüphe oluşması halinde, Gümrük Kanunu'nun 24. ve 25. maddelerinde belirtilen gümrük kıymeti belirleme yöntemlerinin kullanılması gerektiği,

Bu yöntemlere göre gümrük kıymetinin tespit edilememesi halinde Gümrük Kanunu'nun 26. maddesinde tanımlanan "son yöntemin" tatbikinin gerektiği,

Bu yöntemin uygulanmasında, gümrük müdürünün veya görevlendireceği bir müdür yardımcısının başkanlığında gümrük muayene memurunun bulunduğu en az üç kişilik bir komisyon tarafından, eşyanın gümrük kıymeti tespit edileceği,

Hüküm altına alınmış ise de;

Malumları olduğu üzere 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 24. Maddesinin 1. Fıkrası;

"İthal eşyasının gümrük kıymeti, eşyanın satış bedelidir. Satış bedeli, Türkiye'ye ihraç amacıyla yapılan satışta 27 ve 28 inci maddelere göre gerekli düzeltmelerin de yapıldığı, fiilen ödenen veya ödenecek fiyattır.

3. fıkrasının (a) bendi;

Fiilen ödenen veya ödenecek fiyat, ithal eşyası için alıcının, satıcıya veya satıcı yararına yaptığı veya yapması gereken ödemelerin toplamıdır.

25. maddesi "satış bedeli yöntemine" göre belirlenemeyen eşya kıymetinin sırasıyla;

Aynı Eşyanın Satış Bedeli Yöntemi,

Benzer Eşyanın Satış Bedeli Yöntemi,

Türkiye içinde satıcılardan müstakil kişilere yapılan en büyük miktardaki satışına ait birim fiyata dayalı kıymet (İndirgeme Yöntemi),

Hesaplanmış Kıymet Yöntemine,

26. maddesi 24 ve 25 inci madde hükümlerine göre belirlenemeyen ithal eşyasının gümrük kıymetinin son yönetime göre belirleneceği,

31. maddesi ise;

"Bu bölüm hükümleri, gümrükçe onaylanmış bir başka işlem veya kullanıma tabi tutulduktan sonra serbest dolaşıma giren eşyanın gümrük kıymetinin belirlenmesine ilişkin özel hükümleri etkilemez."

Hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan yine malumları olduğu üzere Gümrük Yönetmeliğinin 308. Maddesinde;

"İşlem görmüş ikincil ürün: Rejim kapsamında işleme faaliyetleri sonucunda elde edilen işlem görmüş asıl ürün dışında zorunlu olarak elde edilen ürünleri,"

2006/12 sayılı Dahilde İşleme Tebliğinde ise;

“İkincil işlem görmüş ürün: İşleme faaliyetleri sonucunda elde edilen asıl işlem görmüş ürün dışındaki ürünü,”

Şeklinde tanımlanmıştır.

İkincil işlem görmüş ürünlerin serbest dolaşıma giriş işlemlerinin ne şekilde ve ne zaman yapılacağına ilişkin 4458 sayılı Gümrük Kanununun 115. Maddesinin 1. fıkrası;

“İlgili kuruluşların görüşleri alınarak yönetmelikle belirlenen listede yer alan işleme faaliyetleri sonucunda, asıl işlem görmüş ürünlerle birlikte söz konusu listede belirtilen ikincil işlem görmüş ürünlerin elde edilmesi ve bu ikincil ürünlerin serbest dolaşıma sokulması halinde ithalat vergileri; asıl işlem görmüş ürünün ihracat edilen kısmı oranında ikincil işlem görmüş ürünlerin serbest dolaşıma girişine ilişkin beyannamenin tescil tarihindeki vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurları esas alınarak hesaplanır. Ancak, izin hak sahibi, bu ürünlere ilişkin vergilerin 114 üncü maddede belirtilen usule göre tahakkukunu talep edebilir.

Tarım politikası çerçevesinde bir vergiye konu olan işlem görmüş ürünlerin vergiye tabi tutulmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca belirlenir.”

2. fıkrası ise;

“Bir şartlı muafiyet düzenlemesine tabi tutulan ya da serbest bölgeye konulan işlem görmüş ürünlerin ithalat vergileri, söz konusu şartlı muafiyet düzenlemesinin öngördüğü ya da serbest bölgelere ilişkin hükümlerin öngördüğü şekilde hesaplanır.”

Gümrük Yönetmeliğinin 359. Maddesi;

“Ancak, hak sahibince ihracata konu işlem görmüş asıl ürünün ilk partisinin ihracatı ile eş zamanlı olarak belgelerde öngörülen işlem görmüş ikincil ürünün tamamı için serbest dolaşıma giriş beyannamesi verilebilir. Bu durumda, sonraki partilerdeki ikincil ürün herhangi bir gümrük işlemine tabi tutulmaz. Ayrıca, izin kapsamındaki ihracatın tamamının yapılmasından sonra ikincil işlem görmüş ürünlerin tamamı için tek seferde serbest dolaşıma giriş beyannamesi de verilmesi mümkün bulunmaktadır. Bu fıkra kapsamında ikincil işlem görmüş ürünlerin serbest dolaşıma girişinde, ilgili kurumların yürürlükteki mevzuatları uyarınca yapacakları kontroller hariç olmak üzere, gümrük vergileri aynıyet tespiti yapılmaksızın firma beyanı ve izinde öngörülen gerçekleşme oranları üzerinden hesaplanan miktar ve birim fiyat esas alınarak tahsil edilir.”

2006/12 sayılı Dahilde İşleme Tebliğinin 38. Maddesinin 9. fıkrası;

“Dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında ithal edilen eşyadan elde edilen ikincil işlem görmüş ürünün, belge/izin ihracat taahhüdünün kapatılmasından önce gümrük mevzuatı çerçevesinde gümrük idaresi gözetiminde imhası, gümrüğe terk edilmesi, çıkış hükmünde gümrüğe teslimi veya serbest dolaşıma giriş rejimi hükümlerine göre ithali hallerinde, bu ürünün ihracatının gerçekleştirilmesi aranmaz. İkincil işlem görmüş ürünün serbest dolaşıma giriş rejimine göre ithali halinde, bu ürünün gümrük idaresine teslimi aranmaz ve bu ürüne ilişkin ithalat vergileri, belge/izin kapsamındaki gerçekleşme oranları üzerinden hesaplanan miktar ve birim fiyat esas alınarak tahsil edilir.”

Hükümlerine amir olup,

1) İkincil işlem görmüş ürünler, dahilde işleme rejimi şartlı muafiyet sisteminde asıl işlem görmüş ürünün elde edilebilmesi için ithal eşyasının işlenmesi neticesinde elde edilen ekonomik değeri olan zorunlu ürünler olup, bu ürünler Türkiye gümrük Bölgesinde elde edilmektedir. Bu nedenle ikincil işlem görmüş ürünler için alım satım işleminden söz edilmesinin mümkün olmaması ve bu eşya için ithal eşyasından bağımsız olarak satıcıya ödenen herhangi bir kıymetin söz konusu olmaması,

- 2) İkincil işlem görmüş ürünlerin Türkiye'ye ihraç amacıyla yapılan satışa konu bir eşya olmaması,
- 3) İkincil işlem görmüş ürünlerin, ithal eşyasının gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasından sonra serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulması,
- 4) Gerek Gümrük Yönetmeliğinin 359. maddesinde gerekse 2006/12 sayılı Dahilde İşleme Tebliğinin Tebliğinin 38. maddesinin 9. fıkrası uyarınca ikincil işlem görmüş ürünlerin gümrük vergileri, ayniyet tespiti yapılmaksızın, firma beyanı ve izinde öngörülen gerçekleşme oranları üzerinden hesaplanan miktar ve birim fiyat esas alınarak tahsil edileceğinin hüküm altına alınmış olması,

Sebebiyle "4458 sayılı Gümrük Kanununun "Eşyanın Gümrük Kıymeti" başlıklı Üçüncü Bölümünde yer alan 24, 25 ve 26 ve 27. madde hükümlerinin "İkincil işlem görmüş ürünlerin" kıymet tespiti için uygulanmasının mümkün olmadığı,

Ayrıca yine yukarıda sayılan yasal düzenlemelerle eşyanın ayniyat tespitinin yapılmaması, eşyanın gümrüğe tesliminin aranmaması ve firma beyanının esas alınması sebebiyle, gümrük idaresinin görmediği, muayene etmediği ve eşyanın özelliklerini tespit etmesinin mümkün olmadığı dikkate alındığında, gümrük idaresince oluşturulacak komisyonunun hangi kriterleri esas alarak gümrük kıymetini tespit edebileceğinin de herhangi bir kurala bağlanmasının mümkün olmadığı,

Yine kıymet düşüklüğünün subjektif bir şekilde sadece şüpheye bağlanamayacağı, bağlanması halinde ise farklı gümrük idarelerinde aynı eşya (kalite ve teknik özellik bakımından) için farklı kıymetler, ayrı eşyalar (kalite ve teknik özellik bakımından) için ise aynı kıymetin tespit edilebileceği, bunun da bir çok şikayet ve sızlanmalara sebep olabileceği gibi yaşanan ihtilaflar sebebiyle dava konusu edileceği,

Dikkate alındığında, gerek yasal hükümlerle çelişmesi gerekse yaratacağı mağduriyet, şikayet ve sızlanmaların önüne geçilebilmesi ve uygulamalarda birliğin sağlanabilmesini teminen söz konusu genelge hükümlerinin yeniden değerlendirilmesinin uygun olacağını bilgilerine arz ederiz.

Saygılarımızla,

Aslıhan ÇELEBİ

Ankara Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Serdar KESKİN

İstanbul Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Orhan KATTAŞ

Bursa Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Taşkın DALAY

İzmir Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Hüseyin ŞARIDAĞ

Mersin Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı